

KİTABIN KONUSU:

Halide Edip'in bu romanı aşk üzerine kurulmuştur. Çocukluktan beri birbirini tanıyan iki genç kızın aynı erkeğe aşık olmaları ve birinin arkadaşı uğruna bu aşktan vazgeçmesi gerektiği anlatılıyor.

KİTABIN ÖZETİ:

Mudanya Konferansı olmuş, Türk milleti bu mutlu olayı kutlamaktadır. Zeyno çok samimi arkadaşı Azize'nin yanında kalmaktadır. Azize çok güzel bir kızdır ve en büyük arzusu subay olan yeğeni Hasan'la evlenmektir. Hasan'la birlikte olmayı ve onu kendine aşık etmeyi amaçlar. Bu yüzden birgün yalısına davet eder. Akşam Hasan yalıya gelir ve burada Zeyno ile tanışır. Zeyno çok kitap okuyan ,kültürlü ve üniversite mezunu bir kızdır..

Azize'nin Hasan'la yalnız gezmesine annesi izin vermez. Bu yüzden Azize her fırsatta Zeyno'ya yalvararak kendilerine katılmasını söyler. Birgün salı gezisine çıkarlar. Zeyno çok sıkılır ve sal ile oradan uzaklaşır. Hasan onu takip eder ve yarış yapma teklifinde bulunur. Zeyno kabul eder. Yarışma sonucunda berabere kalırlar. Bu yarışmalar yenilerini takip eder. Zamanla Zeyno ile Hasan arasında bir yakınlaşma başlar.

Günler geçtikçe Zeyno Hasan'a aşık olur ve onu aklından hiç çıkaramaz; fakat Saffet ile nişanlıdır. İkisi arasında bir ikileme düşer. Hasan-Azize çifti Saffet-Zeyno çifti her fırsatta birlikte dirler. Akşam yemekleri, ateşli dansları, sal gezileri otomobil gezilerini takip eder. Bu birliktelikler Zeyno'nun biraz daha Hasan'a olan ilgisini artırır. Aynı zamanda Azize'de Hasan'la çok iyi anlaştiğini ve onunla evlenmek istediğini dile getirir. Zeyno büsbütün yıkılır ve hissettiği acıdan kurtulmak için Yeşilköy'e tatile gider.

Yeşilköy'de Zeyno çok sıkılır. Bu sıkıntısı birgün gezintiden döndüğünde Azize'yi karşısında görmesiyle biter. Hasan da Yeşilköy'e arkadaşını ziyarete gelir. Her sabah Zeyno ve Hasan ava çıkarlar. Gün geçtikçe Zeyno ile Hasan arasında bir elektriklenme olur. Sonunda Hasan cesaretini toplar ve Zeyno'ya enlenme teklif eder. Zeyno çok şaşırır ve hemen buna karşı çıkar. Arkadaşı Azize'nin Hasan'ı deli gibi sevdiğini ve onunla evlenmek istediğini söyler. Fakat Hasan

Azize'yi sevmediğini ona bildirir. Bir süre sonra Azize, Hasan'a evlenme teklifinde bulunur, ama Hasan kabul etmez. Çok üzülen Azize intihara teşebbüs eder, kendini bir gece rıhtımdan denize atar. Orada bulunan bir balıkçı teknesi onu kurtarır. Bu olay üzerine Hasan çok üzülür ve Azize ile evlenmeyi kabul eder. Hemen evlenirler ve Avrupa'ya giderler.

Zeyno deli gibi sevdiği Hasan'ı kaybedince bir kalp ağrısına tutulur. Bu arada Azize her fırsatta kendisine mektup yazar. Viyana'da çok mutlu olduklarını, birbirlerini çok sevdiklerini bildirir.

Avrupa'da Hasan, Dora ile tanışır. Onunla tiyatroya ,sinemaya gider ve ondan hiç ayrılmaz. Azize Hasan'ı çok kıskanır ve evde kavgalar başlar. İstanbul'da ise Zeyno babasının arkadaşı Muhsin Beyle tanışır. Zamanla ikisi arasında bir aşk doğar.

Azize ve Hasan arasındaki mutsuzluk doktorun verdiği haberle son bulur. Azize hamiledir. Bunu öğrenen Hasan çok sevinir ve Azize'yi deliler gibi sevmeye başlar. Bu hamilelik onun hastalığını iyice artırmıştır. Çocuğu doğurması belki de onun ölümüne sebep olacaktır. Doktorlar kesinlikle çocuğu doğurmasına karşı çıkarlar, fakat Azize kabul etmez.

Hasan iznini uzatmak için istanbul'a gelir. Muhsin Bey ve Zeyno ie görüşür. Büyük hayal kırıklığına uğrar; çünkü Zeyno Muhsin Beyi çok sevmekte ve onunla evlenmek istemektedir. Oysaki kendisini çok sevdiğini ve ondan başkasını sevmeyeceğini düşünmüştür. Yanıldığıını anlar ve Viyana'ya geri döner. Birgün Azize çok sancılanır, hemen doktora götürülür. Hasan çok üzülür çünkü Azize yavaş yavaş ölmektedir. Dışarıda büyük bir endişeyle haber bekler. Sonunda sessizliği bir bebek sesi böler; fakat Azize artık hayatta değildir.

KİTABIN ANA FİKRİ:

Akademik kavramının kimi zaman başarmak için çabalayan kişiye güç, hayallerine yaşam veren insana inanç veren aşk duygusundan daha üstün olduğudur.

KİTAPTAKİ OLAYLARIN VE ŞAHISLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ:

Zeyno: Arkadaşı uğruna aşkıdan vazgeçerek büyük bir fedakarlık örneği göstermiştir. Gerçek sevginin ne olduğunu bize öğretiyor.

Hasan: Azize'nin yeğenidir. Çok güçlü, yakışıklı ,uzun boylu bir Türk subayıdır. Kitabın genelinde her gördüğü kadına aşık olduğundan karakterinde ve nefsinde bozukluklar vardır.

Azize: Çok güzel, narin yapılı bir İstanbul kızıdır. Hasan'la evlenmek istemektedir.

Saffet: Zeyno'nun nişanlısı, başarılı bir doktordur. Zeyno'yu deli gibi seven Saffet aşkına karşılık bulamaz.

Dora: Fiziki olarak Zeyno'ya benzeyen bir Avrupalıdır. Aşka inanmaz. Sadece bedeni arzularını tatmin etmek için Hasan'la ilişkiye girer.

Kitapta olaylar akıcı bir şekilde anlatılmamış, küçük bir olaya sayfalar ayrılmıştır. Aşk konusu işlendiği için olaylar geliştikçe sıkıcı bir hal almaktadır.

KİTAP HAKKINDA ŞAHSİ GÖRÜŞLER:

Kitabın konusu ve olaylar tamamen aşk kavramıyla ilgiliydi. İki kişinin aynı anda bir kişiye aşık olması ve birinin kendini feda etmesi. Özellikle Zeyno karakterini çok doğru buldum. Çünkü insan sevdiği için duygularını bastırmayı bilmeli.

KİTABIN YAZARI HAKKINDA KISA BİLGİ:

1884 yılında İstanbul'da doğdu. 9 Ocak 1964'te İstanbul'da yaşamını yitirdi. İngiliz terbiyesiyle yetişmesini isteyen babası onu Üsküdar Amerikan Kız Koleji'nde okuttu. Orada Rıza Tevfik'ten (Bölükbaşı) Fransız edebiyatı dersleri aldı. Sonradan evlendiği Salih Zeki'den de matematik

dersleri alıyordu. Koleji 1901'de bitirdi. 1908 yılında gazetelerde kadın haklarıyla ilgili yazılar yazmaya başladı. İlk yazıları Halide Salih adıyla Tanin gazetesinde yayımlandı. Şeriatçılara gösterdiği tepki nedeniyle 31 Mart Olayı'ndan sonra bir süre Mısır'a kaçtı. 1909'dan sonra öğretmenlik, müfettişlik yaptı. Kadınların toplumsal yaşama katılması ve eğitilmesi için çalışan Teâlî-i Nisvan Cemiyeti'ni kurdu. 1912'de kurulan Türk Ocağı'na katıldı. Balkan Savaşı yıllarında hastanelerde çalıştı. Gerek bu çalışmaları, gerekse müfettişliği sırasında İstanbul semtlerini dolaşması, ona çeşitli kesimlerden insanları tanıma fırsatını verdi. 1919'da Sultanahmet Meydanı'nda İzmir'in işgalini protesto mitinginde yaptığı etkili konuşmayla tarihe geçti. 1920'de Anadolu'ya kaçarak Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Kendisine önce onbaşı, sonra da üstçavuş rütbesi verildi. Savaşı izleyen yıllarda Cumhuriyet Halk Fırkası ve Atatürk ile siyasi görüş ayrılığına düştü. 1917'de evlendiği ikinci kocası Adnan Adıvar ile birlikte yurtdışına çıktı. Fransa ve İngiltere'de kaldı. Amerika'da Columbia Üniversitesi, Hindistan'da Delhi İslam Üniversitesi'nde konuk öğretim üyesi olarak dersler verdi. 1939'da Türkiye'ye döndü. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Filolojisi Kürsüsü Başkanı oldu. 1950'de milletvekili seçildi. 4 yıl sonra tekrar üniversiteye döndü. Ölümüne kadar kürsü başkanlığı görevini sürdürdü.

ESERLERİ

ROMAN:

Heyula (1908)
Raik'in Annesi (1909)
Seviye Talip (1910)
Handan (1912)
Yeni Turan (1912)
Son Eseri (1913)
Mev'ud Hüküm (1918)
Ateşten Gömlek (1923)
Vurun Kahpeye (1923)
Kalp Ağrısı (1924)
Zeyno'nun Oğlu (1928)
Sinekli Bakkal (1936)
Yolpalas Cinayeti (1937)
Tatarcık (1939)
Sonsuz Panayır (1946)
Döner Ayna (1954)
Akile Hanım Sokağı (1958)
Kerim Ustanın Oğlu (1958)
Sevda Sokağı Komedyası (1959)
Çaresaz (1961)
Hayat Parçaları (1963)

ÖYKÜ:

İzmir'den Bursa'ya (Yakup Kadri, Falih Rıfkı ve Mehmet Asım Us ile birlikte, 1922)
Harap Mabetler (1911)
Dağa Çıkan Kurt (1922)

OYUN:

Kenan Çobanları (1916)

Maske ve Ruh (1945)

ANI:

Türkün Ateşle İmtihanı (1962)

Mor Salkımlı Ev (1963)